

SUZANNE COLLINS

AUTORKA BESTSELLERA HRY O ŽIVOT

GREGOR A PROROCTVO ZMARU

KRONIKY PODZEME 2

FRAGMENT

Gregor a Proroctvo zmaru

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.fragment.sk
www.albatrosmedia.sk

FRAGMENT

Suzanne Collins

Gregor a Proroctvo zmaru – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

GREGOR A PROROCTVO ZMARU

KRONIKY PODZEME 2

SUZANNE COLLINS

AUTORKA BESTSELLERA *HRY O ŽIVOT*

FRAGMENT

VENUJEM ČAPOVI

PRVÁ ČASŤ

MISIA

PRVÁ KAPITOLA

Ked' Gregor otvoril oči, mal čudný pocit, že ho niekto pozoruje. Znehybnel a pohľadom nenápadne preletel po maličkovej izbe. Strop bol prázdny. Bielizník tiež. Vtom ho zbadal: pokojne sedel na okennom parapete a zľahka kýval tykadlami. Šváb.

„Koleduješ si o problémy,“ potichu ho oslovil Gregor. „Chceš, aby ťa videla mama?“

Šváb zastreihal tykadlami, no nepokúsil sa ujsť. Gregor si povzdychol, vzal starý pohár od majonézy, v ktorom mal pastelky, vysypal ich na posteľ a rýchlym pohybom doň švába chytil.

Vôbec pri tom nemusel vstať. Jeho izba vlastne ani nebola izba. Pôvodne slúžila iba ako špajza. Posteľ sa do nej sotva zmestila, a keď Gregor večer pred spaním prekročil prah, hneď si mohol ľahnúť. V stene oproti posteli bol výklenok, do ktorého sa presne vošiel úzky bielizník, ale zásuvky sa dali otvoriť iba

na dvadsať centimetrov. Domáce úlohy si Gregor musel písať v tureckom sede na posteli s drevenou podložkou na kolenách a navyše tu chýbali dvere. Chlapec sa však nestážoval. Mal okno s výhľadom na ulicu, pekný vysoký strop a väčšie súkromie než ostatní členovia domácnosti. Nikto sem za ním veľmi nechodil... ak nepočítate šváby.

V poslednom čase sa správali zvláštne. Po byte im lozili odjakživa, no teraz sa Gregorovi zdalo, že nejakého zbadá zakaždým, keď sa otočí. Neutekajú. Nesnažia sa schovať. Iba stoja na mieste a... sledujú ho. Nechápal, čo sa deje. Okrem toho sa poriadne natrápil, aby ich udržal nažive.

Keď sa v lete jedna obrovská šváбка obetovala, aby jeho dvojročnej sestre Čižmičke v podzemnom svete pod New Yorkom zachránila život, zaprisahal sa, že už nikdy nezabije nijakého švába. Lenže ak ich zbadala mamka, mali po chlebe. Gregor ich musel potajomky vynášať z bytu, prv než ich zaznamenal jej protišvábí radar. Keď bolo vonku teplo, jednoducho ich chytil do pohára a odniesol na požiarne schodisko, ale teraz v decembri sa bál, že by zamrzli, preto ich radšej zahrabával čo najhlbšie do smetného

koša v kuchyni. Pomyslel si, že medzi zvyškami jedla sa im bude páčiť.

Švába z parapetu opatrne postrčil na stenu pohára od majonézy. Po špičkách sa vykradol na chodbu, prešiel okolo kúpeľne a spálne, v ktorej spali Čižmička, ich sedemročná sestra Lizzie a starká, a vošiel do obývačky. Mama už nebola doma. Mala rannú zmenu v kaviarni, kde si privyrábala cez víkendy ako čašníčka. Cez týždeň pracovala ako recepčná na zubnej klinike, no momentálne potrebovali každý cent.

Otec ležal na rozkladacej pohovke. Dokonca ani v spánku nenachádzal pokoj. V rozochvených prstoch žmolil prikrývku a potichu mrmlal. Ocko. Úbohý ocko...

Odkedy ho hlboko pod New Yorkom držali viac ako dva a pol roka v zajatí obrovské kruté potkany, stala sa z neho troska. V Podzemí, ako svet nazývali jeho obyvatelia, trpel hladom, nedostatkom svetla a musel znášať mučenie, o ktorom nikdy nehovoril. Prenasledovali ho nočné mory a občas nevedel odlíšiť zdanie od skutočnosti, ani keď bol hore. To sa ešte zhoršovalo, keď mal horúčku, čo sa stávalo často, lebo napriek opakovaným návštevám lekára sa

nedokázal zbaviť čudesnej choroby, ktorú si z podzemia priniesol.

Predtým než sa Gregor vrhol za Čižmičkou do vetracieho potrubia v práčovni a vydal sa na výpravu, aby zachránil ocka, domnieval sa, že keď bude rodina opäť pohromade, všetko sa vráti do starých koľají. A hoci si uvedomoval, že život s ockom je tisíc ráz lepší ako život bez neho, do starých koľají sa nič nevrátilo.

Potichu prešiel do kuchyne a švába zahrabal do smetného koša. Pohár od majonézy položil na kuchynskú linku a všimol si, že je prázdna. V chladničke bola otvorená škatuľa s mliekom, dve deci jablkového džúsu a horčica. S obavami nazrel do skriniek. Našiel pol bochníka chleba, arašidové maslo a škatuľu s ovsenou kašou. Zatriasol ňou a od úľavy si vydýchol. Zásoby im vystačia na raňajky aj na obed a keďže je sobota, Gregor vlastne ani nemusí jesť doma. Pôjde pomôcť pani Cormaciovej.

Pani Cormaciová. Pripadalo mu neuveriteľné, ako sa za niekoľko mesiacov zmenila z dotieravej susedky na strážneho anjela. Krátko po tom, čo sa s Čižmičkou a ockom vrátili z Podzeme, ju stretol na chodbe.

„Kde si sa flákal, mladý pán?“ opýtala sa ho. „Všetkých v bytovke si na smrť vystrašil.“ Gregor jej vyrozprával historku, na ktorej sa dohodli doma: v deň, keď zmizol z pracovne, vzal Čižmičku na detské ihrisko, aby sa na chvíľu zahrala. Stretli ocka, ktorý sa práve chystal navštíviť chorého strýka vo Virgínii a chcel vziať deti so sebou. Gregor si myslel, že ocko zavolať mamke a ocko si zasa myslel, že jej zavolať Gregor. Až keď sa vrátili domov, zistili, akú spôsobili paniku.

„Pche,“ odvrkla pani Cormaciová a skúmavo si ho premerala. „Myslela som si, že otec žije v Kalifornii.“

„Žil,“ prisvedčil Gregor, „ale vrátil sa k nám.“

„Aha,“ zamračila sa. „Takže tak je to?“

Prikývol, aj keď vedel, že jeho vysvetlenie pôsobí dosť nepresvedčivo.

„Pche,“ zopakovala. „Na tvojom mieste by som na tej historke ešte popracovala.“ Bez ďalšieho slova odišla.

Gregor si pomyslel, že sa pani Cormaciová urazila, ale o niekoľko dní im zaklopala na dvere s koláčom v rukách. „Priniesla som ockovi kávový koláčik na privítanie,“ povedala. „Je doma?“

Nechcel ju pustiť dnu, no ocko so silenou veselosťou v hlase zvolal: „To je pani Cormaciová?“ a suseda sa pretlačila do bytu. Len čo ocka zbadala – bielo-vlasého, vychudnutého na kosť, schúleného na pohovke –, zmeravela ako socha. Ak sa ho sprvoti chystala vypočúvať, razom si to rozmyslela. Utrúsila niekoľko zdvorilostných fráz o počasí a rýchlo sa pobrala na odchod.

Neskôr, asi dva týždne po začiatku školského roka, sa mama vrátila domov z práce s nečakanou správou: „Pani Cormaciová by chcela, aby si jej v soboty chodil pomáhať,“ povedala Gregorovi.

„Pomáhať?“ začudoval sa. „A s čím?“ Vôbec ho to nelákalo. Určite by ho bombardovala nepríjemnými otázkami, snažila by sa mu veštiť z kariet a...

„Neviem. Asi s domácimi prácami. Ak nechceš, nemusíš, ale napadlo mi, že by si privítal možnosť trochu si privyrobiť.“

V tej chvíli Gregor pochopil, že susedkinu ponuku prijme. Vreckové neminie na lístky do kina či na komiksy. Bude prispievať na chod domácnosti. Lebo aj keď sa už ocko vrátil domov, ešte nemohol nastúpiť do práce. Z bytu vyšiel iba zopár ráz, keď išiel

k lekárovi. Celá šesťčlenná rodina žila z maminej výplaty, ktorá ani zďaleka nepokryla výdavky na lieky, školské pomôcky, oblečenie, potraviny, nájom a všetko ostatné, čo patrí k životu.

„O koľkej mám prísť?“ povzdychol si Gregor.

„Vraj stačí okolo desiatej,“ odvetila mama.

Ani v tú prvú sobotu pred niekoľkými mesiacmi nemali doma veľa jedla, a tak Gregor namiesto raňajok vypil dva poháre čistej vody a zamieril k pani Cormaciovej. Hneď ako otvorila dvere, ovanula ho lahodná vôňa. V ústach sa mu nazbieralo toľko sliniek, že musel preglgnúť, aby sa mohol pozdraviť.

„Dobre, že si prišiel,“ privítala ho pani Cormaciová. „Poď ďalej.“

Rozpačito vošiel za ňou do kuchyne. V obrovskom hrnci na sporáku bublala paradajková omáčka. V ďalšom boli široké cestovinové pláty a na linke ležala zelenina. „Večer organizuje naša farnosť dobročinný večierok a sľúbila som, že prinesiem lazane. Nepýtaj sa ma prečo.“ Do misky naložila niekoľko naberačiek omáčky, strčila do nej hrubý krajec chleba, položila misku na stôl a usadila Gregora na stoličku. „Ochutnaj.“

Nesmelo sa na ňu pozrel.

„Ochutnaj! Musím vedieť, či je to dosť dobré, aby som to ponúkla ostatným,“ naliehala.

Namočil chlieb do omáčky a odhryzol si. Bolo to také fantastické, že sa mu do očí nahrnuli slzy. „Fíha,“ vzdychol, keď prehltol.

„Nechutí ti to. Je to odporné. Mala by som celý hrniec vyliat' a ísť do potravín po hotovú omáčku,“ zamrmlala pani Cormaciová.

„Nie!“ vyľakane zvolal Gregor. „Práve naopak. Lepšiu omáčku som v živote nejedol.“

Podala mu lyžicu. „Tak ju dojedz a choď si umyť ruky, lebo ťa čaká kopa krájaní.“

Len čo do seba nahádzal omáčku s chlebom, nakrájal zeleninu a pani Cormaciová ju hneď opražila na olivovom oleji. Potom vidličkou rozšľahal vajíčka, okorenil ich a zmiešal s jemným krémovým syrom. Napokon na tri obrovské plechy spoločne navrstvili cestovinové pláty, omáčku, zeleninu a syr. Keď Gregor umyl riad, susedka vyhlásila, že je čas na obed.

Prešli do jedálne a dali si tuniakový sendvič. Pani Cormaciová sa rozhovorila o svojich troch deťoch, ktoré už boli dospelé a žili v iných mestách, a o svo-

jom manželovi, ktorý zomrel pred piatimi rokmi. Gregor si spomínal, že pán Cormaci sa k nemu vždy správal priateľsky, dával mu štvrtdoláre a raz mu dokonca daroval zberateľskú bejzbalovú kartičku. „Neprejde deň, aby mi nechýbal,“ zašepkala. Potom priniesla bábovku.

Popoludní jej Gregor pomohol upratať skrine a zniesol do pivnice niekoľko škatúl s oblečením. Okolo druhej ho susedka poslala domov. Za celý čas mu nepoložila ani jednu nepríjemnú otázku, iba sa ho opýtala, ako sa mu darí v škole. Pred odchodom od nej dostal štyridsať dolárov, zabalila mu zimný kabát, ktorý nosila jej dcéra, keď bola ešte malá, a lazane. Pokúsil sa namietiť, no okamžite ho zahriakla: „Na dobročinný večierok predsa nemôžem priniesť tri plechy lazaní. Dva sú tak akurát. Keby som prišla s tromi, všetci by si pomysleli, že sa predvádzam. Čo mám s nimi spraviť, zjesť ich? Vieš, aký mám vysoký cholesterol? Len si ich vezmi, nech vám padnú na úžitok. Uvidíme sa na budúcu sobotu.“ A zabuchla mu dvere pred nosom.

Preháňala to. S vreckovým aj s darčekmi. No Gregor aspoň mohol prekvapiť mamku a nakúpiť

potraviny a žiarovky, lebo im doma nesvietili už tri lampy. Okrem toho Lizzie potrebovala nový kabát. A lazane... z tých sa tešil hádam najviac. Mal sto chutí zaklopať pani Cormaciovej na dvere, povedať jej pravdu o Podzemi a ospravedlniť sa, že jej klamal. Lenže nemohol.

Zo spomienok ho náhle vytrhla Lizzie, keď v pyžame naboso pricupkala do kuchyne. Na svoj vek bola drobná, no vinou ustarosteného výrazu v očiach vyzerala na viac ako na sedem. „Máme čo jesť?“ opýtala sa.

„Jasné, je toho dosť,“ prikývol Gregor. Pokúšal sa rozprávať nenúteným tónom, akoby ho ešte pred chvíľou netrápilo presne to isté. „Na raňajky si dajte ovsenú kašu a na obed sendviče s arašidovým maslom. Hneď vám tú kašu uvarím.“

Lizzie ešte nesmela používať sporák, preto aspoň otvorila skrinku s miskami. Odpočítala štyri a zaváhala. „Budeš raňajkovať alebo...?“

„Nie, nie som hladný,“ povedal, hoci mu škválo v bruchu. „Okrem toho idem pomáhať pani Cormaciovej.“

„Pôjdeme sa potom bobovať?“ vyzvedala.

„Uhm,“ prikývol Gregor. „Vezmem vás s Čižmičkou do Central Parku. Ak bude ockovi dobre.“

Nedávno našli pri smetiakoch plastové boby. Boli prasknuté, ale otec puklinu prelepil lepiacou páskou. Gregor sestrám celý týždeň sľuboval, že ich vezme bobovať, no ak ocko dostane horúčku – čo sa najčastejšie stávalo popoludní –, niekto bude musieť zostať doma a strážiť ho spolu so starkou, ktorá si zvyčajne myslela, že je na rodinnej farme vo Virgínii.

„Ak nebude, pôjdeš iba s Čižmičkou,“ povedala Lizzie.

Vedel, ako veľmi sestra túži boby vyskúšať. Má len sedem rokov. Prečo musí na pleciah niesť toľkú zodpovednosť?

Nasledujúce hodiny Gregor strávil u pani Cormacovej. Pomohol jej pripraviť zapekané zemiaky so syrom, vyleštil zbierku vzácnych starožitných hodín a vyniesol z pivnice vianočné ozdoby. Keď sa ho opýtala, čo by chcel dostať na Vianoce, iba mykol plecami.

Pred odchodom mu k vreckovému a mise zapekaných zemiakov pribalila ešte niečo navyše: synove

staré pracovné topánky. Boli trochu vyčaptané aj trochu veľké, ale zároveň pevné, nepremokavé a so šnurovaním až nad členky. Gregora darček neuveriteľne potešil, lebo jeho tenisky sa už na palcoch trhali a občas, keď sa v nich cestou do školy brodil snehovou čľapkanicou, presedel celý deň na vyučovaní s mokrými nohami. Iné topánky však nemal.

„Naozaj ich váš syn už nechce?“ uisťoval sa.

„Môj syn? Isteže chce! Chce, aby mi zaberali miesto v skrini a on sem mohol raz do roka prísť, povedať: *Aha, moje staré bagandže*, a strčiť ich nazad do skrine. Ak o ne cestou po žehličku ešte raz zakopnem, prisahám, že ho vydedím. Ber ich odtiaľto, inak ich vyhodím z okna!“ zvolala pani Cormaciová a znechutene mávla rukou. „Dovidenia na budúcu sobotu.“

Keď sa Gregor vrátil domov, hneď videl, že sa ocko necíti dobre.

„Len sa bežte bobovať, deti. My so starkou to zvládneme,“ presviedčal ich, hoci ním lomcovala triaška a nahlas drkotal zubami.

Čižmička natešene pobehovala po byte s bobami na hlave. „Boby? Na boby, Gego?“

„Ja zostanem doma,“ zašepkala bratovi Lizzie. „No mohol by si ísť najskôr do lekárne kúpiť lieky proti horúčke? Včera nám došli.“

Gregor chvíľu zvažoval, že bobovanie odložia na inokedy, ale Čižmička potrebovala pohyb na čerstvom vzduchu a Lizzie nemohol poslať na boby namiesto seba, lebo bola príliš malá, aby zvládla dozerať na najmladšiu sestru.

Zbehol do lekárne a kúpil tabletky na zníženie horúčky. Cestou domov sa pristavil pri pouličnom stánku, kde predávali použité knihy. Gregora pred niekoľkými dňami upútala brožovaná zbierka hlavolamov. Bola trochu pokrčená, ale keď ju prelistoval, zistil, že vyriešené sú iba dve úlohy, a tak ju kúpil. Nakoniec zašiel aj do potravín a nakúpil veľké pomaranče, tie drahšie s hrubou šupkou. Lizzie ich zbožňovala.

Keď sa vrátil domov a dal sestre knihu hlavolamov, rozžiarila sa jej tvár. „Jéj! Hneď si idem po ceruzku,“ zaštebotala. Do hádaniek bola priam zbláznená. Lúštila matematické, slovné, akékoľvek. Hoci mala len sedem rokov, hravo vyriešila aj rébusy pre dospelých. Už odmalička ju najviac zo všetkého bavili prešmyčky. Ak napríklad videla slovo zebra,

hneď jej napadlo, že keď poprehadzujete písmená, dostanete slovo breza. Alebo že zo slova lampa sa dá vytvoriť palma, zo slova šatka taška, zo slova reklama karamel. Nemohla si pomôcť.

Preto Gregora neprekvapilo, že keď jej rozprával o Podzemi a spomenul hrozného potkanieho kráľa Grogera, zalapala po dychu a poznamenala: „Groger! To je rovnaké ako Gregor!“ Samozrejme, nemyslela to tak, že sa obaja volajú rovnako, ale že keď poprehadzujete písmená v mene Groger, dostanete Gregor. Kto iný by si to všimol?

Už si nevyčítal, že ju necháva doma. Stará mama spala, ocko užil liek a Lizzie sa chúlila v kresle vedľa neho, cmúľala mesiačik pomaranča a spokojne lúštila kryptogram.

Čižmička svojím nadšením čoskoro nakazila aj Gregora. Natiahol si ešte jedny ponožky a špičky nových topánok vypchal toaletným papierom, aby mal nohy v teple, suchu a pohodlí. Pani Cormaciová im zabalila toľko zapekaných zemiakov, že by nasýtili celú armádu. Za oknami tíško poletoval sneh a išli sa bobovať. Aspoň na chvíľu mal Gregor pocit, že všetko je tak, ako má byť.

Metrom sa odviezli do Central Parku, kde bol ideálny kopec na sánkovanie. Hmýrilo sa to tam ľuďmi, niektorí mali novučičké sane, iní otlčené staré taniere. Jeden chalan sa dokonca spúšťal na veľkom vreci na odpad. Zakaždým, keď sa kĺzali dolu svahom, Čižmička radostne výskala, a len čo zastavili, zvolala: „Ete, Gego! Ete!“ Bobovali sa, až kým sa nezačalo stmievať, potom pomaly vykročili cez park na stanicu metra. Keď ich od hlavnej cesty delilo len niekoľko metrov, Gregor dovolil sestre ešte na chvíľu sa pohrať. Chrbtom sa oprel o strom, zatiaľ čo Čižmička sústredene vtláčala stopy do snehu.

Vďaka sánkovačke, voňavým boroviciam a smiešnym neforemným snehuliakom, ktoré postavili deti, vládla v parku pravá vianočná atmosféra. Stĺpy poľičného osvetlenia zdobili ligotavé hviezdy. Okoloídúci niesli nákupné tašky s obrázkami sobov a vianočných ruží. Gregor cítil, že by sa mal tešiť, no myšlienka na sviatky v ňom vzbudzovala úzkosť.

Doma nemali peniaze. Niežeby mu na tom ktovie ako záležalo, veď mal už jedenásť rokov, ale Čižmička a Lizzie boli ešte malé a zaslúžili si prežiť čarovné Vianoce s vysvieteným stromčekom, darčekom, miku-

lášskymi čižmami zavesenými na vešiakoch na kabáty (tam ich zvyčajne vešali, lebo nemali kozub) a s množstvom dobrého jedla.

Snažil sa niečo ušetriť z vreckového od pani Cormaciovej, no vždy sa vyskytlo čosi, na čo ho nakoniec minul: raz musel kúpiť lieky proti horúčke, inokedy mlieko alebo plienky. Čižmička spotrebovala naozaj veľa plienok. Aj teraz by ju mal prebaliť, ale nepriniesol si náhradné plienky, preto sa musia čím skôr vrátiť domov.

„Čižmička!“ zvolal. „Ideme.“ Poobzeral sa po parku. Lampy popri chodníkoch sa už rozsvietili. Slnko takmer zapadlo. „Čižmička, poď sem,“ naliehal. Odstúpil od stromu a rozhlíadol sa okolo seba. Srdce sa mu splašene rozbúšilo.

Za tú chvíľku, čo sa zamyslel, Čižmička zmizla.

DRUHÁ KAPITOLA

„Čižmička!“ Gregora sa zmocňovala panika. Ešte pred minútou tu bola. Alebo nie? Vari sa tak zahĺbil do myšlienok, že celkom stratil pojem o čase? „Čižmička!“

Kam len mohla ísť? Medzi stromy? Na ulicu? Čo ak ju niekto uniesol? „Čižmička!“

Široko-ďaleko nevidel nikoho, koho by sa mohol na ňu opýtať. Hneď ako sa zotmelo, park sa vyprázdnil. Gregor sa snažil zachovať pokoj a rozhodol sa vydať po sestriných stopách v snehu, no bolo ich veľa a v tme takmer nič nevidel.

Odrazu začul, že sa nablízku rozštekal pes. Možno ju našiel. Alebo ju zazrel jeho pán. Gregor vběhol medzi stromy a ocitol sa na malej čistinke, matne osvetlenej vysokou lampou. Okolo akéhosi konára bezhlavo pobehoval malý teriér a štekal ako besný. Občas zobral konár do papule, poriadne

ním zalomcoval, potom ho pustil na zem a opäť sa hlasno rozbrechal.

Vtom pribehla na čistinku pekná žena v zimnom bežeckom oblečení. „Petey! Petey! Čo to stváraš?“ Zdvihla psa na ruky, pokrútila hlavou a pred odchodom sa pozrela na Gregora. „Prepáč, niekedy je ako z divých vajec.“

Gregor neodpovedal. Uprene civel na konár, ktorý privádzal psa do šialenstva. Uvedomil si, že to vlastne nie je konár. Bolo to hladké, lesklé a čierne. Zdvihol to a prehol. Zvláštny predmet sa nezlomil ako drevo, ale zohol ako noha. Hmyzia noha. Vyzerala, akoby patrila obrovskému švábovi...

Poobzeral sa okolo seba. V lete sa dostali z Podzeme cez kľukaté chodby, ktoré vyústili v Central Parku. Vyšli neďaleko miesta, kde práve stál.

Áno, tam je. Veľký kamenný poklop vsadený do zeme. Podľa odtlačkov v snehu Gregor usúdil, že ho len nedávno niekto odsunul a zasa vrátil na miesto. Spod ťažkého kameňa trčalo niečo červené. Vytiahol to. Čižmičkin palčiak!

Obrovské šváby z Podzeme Čižmičku zbožňovali. Volali ju princezná, raz si ju uctili zvláštnym

rituálnym tancom a dnes mu ju vzali rovno pred nosa.

„Sestrička...“ zašepkal, aj keď už vedel, že ho nepočuje.

Rýchlo vytiahol z vrečka mobil. Nemohli si ho dovoliť, ale po záhadnom zmiznutí troch členov rodiny mama naliehala, aby si napriek tomu jeden kúpili. Zavolať domov. Zdvihol to ocko.

„Oci? Tu je Gregor. Niečo sa stalo. Niečo zlé. Som v Central Parku blízko miesta, odkiaľ sme v lete vyšli a... pamätáš sa na tie obrovské šváby? Boli tu a uniesli Čižmičku. Nedával som na ňu dobrý pozor. Je to moja vina a... jednoducho musím zísť dole.“ Čas sa neúprosne krátil.

„Ale... Gregor!“ V otcovom hlase sa ozýval zmätok a strach. „Nemôžeš...“

„Musím. Inak ju možno už nevidíme. Vieš, že šváby sú z nej pať. Odkáž mame, nech nevolá políciu. Aj tak nám nepomôže. Ak sa hneď nevrátim, všetkým povedzte, že sme so sestrou dostali chrípku, dobre?“

„Počkaj, pôjdem s tebou. Hneď som tam,“ hlesol otec. Gregor počul, ako dychčí, keď sa snaží zdvihnúť na nohy.

„Oci, nie. Nezvládneš to. Nedôjdeš ani na koniec bloku,“ namietol.

„Nemôžem dopustiť, aby si...“ hlas sa mu zlomil a rozplakal sa.

„Neboj sa. Všetko dobre dopadne. Nejdem do Podzeme prvý raz. Musím sa poponáhľať, inak ich nedobehnem.“ S námahou odsunul kamenný poklop.

„Gregor? Máš svetlo?“ opýtal sa otec.

„Nemám!“ vydesil sa. To bol vážny problém. „Počkať, oci, vlastne mám.“ Pani Cormaciová mu nedávno dala maličkú baterku pre prípad, že by niekedy v metre nesvietili svetlá. Zavesil si ju na kľúče.

„Mám novú baterku. Oci, už naozaj musím ísť.“

„Viem, synak. Gregor... Mám ťa rád.“ Hlas sa mu chvel. „Dávaj si pozor.“

„Rozkaz. Aj ja ťa mám rád. Čoskoro sa uvidíme, dobre?“

„Dobre,“ chrapľavo odvetil otec.

Gregor sa spustil do otvoru. Mobil si odložil do vrecka a z druhého vytiahol kľúče. Keď zapol miniatúrnu baterku, prekvapilo ho, ako jasne žiari. Vrátil kamenný poklop na miesto a začal schádzať dlhým strmým schodiskom.

Len čo zišiel dolu, zastal a na chvíľu sústredene zatvoril oči, aby si spomenul, z ktorej strany v lete prileteli. Odviezli sa na chrbte veľkého čierneho netopiera, ktorý sa volal Áres a bol s Gregorom zviazaný. Ak sa v Podzemi človek a netopier spriatelili, mohli zložiť prísahu, že budú jeden druhého ochraňovať, nech by sa dialo čokoľvek. Vtedy sa hovorilo, že sú zviazaní.

Áres odniesol Gregora, Čižmičku a ocka z Podzeme, vysadil ich pod schodiskom a odletel... vpravo! Gregor sebaisto vyrazil tým smerom.

Chodba bola studená, vlhká a opustená. Postavili ju ľudia – obyčajní Newyorčania, nie bledí Podzemčania s fialovými očami, akí žili v zemských hlbínach –, no zjavne sa o ňu už dlho nestarali.

Svetlo baterky ožiarilo myš, ktorá vyľakane odskočila. Slnéčné lúče sem zvyčajne neprenikali. Nechodievali sem ľudia. Čo tu teda robí *on*?

Nemôžem tomu uveriť, pomyslel si Gregor. *Nemôžem uveriť, že sa musím vrátiť tam dolu.* Do zvláštneho tmavého sveta plného obrích švábov, pavúkov a, čo bolo najhoršie, potkanov. Keď si predstavil, že opäť stretne dvojmetrové zubaté netvory prahnúce po krvi, zmocňovala sa ho hrôza.

Mamke sa to nebude páčiť.

Keď sa v lete uprostred noci konečne vrátili domov, chvíľu nechápala, čo sa deje. Najskôr sa z ničoho nič zjavia jej dve stratené deti s nezvestným otcom, ktorý sa ledva drží na nohách, a potom jej vyrozprávajú prapodivnú historku o krajine ukrytej hlboko pod zemským povrchom.

Spočiatku im neverila, čo nebolo prekvapivé. Nedokázala však ignorovať Čižmičkino neprestajné bľabotanie.

„Takýýý hobák, mama. Moj hobák. Iši hijó!“
vyskalo dievčatko a nadšene nadskakovalo mame na kolenách. „Hijó topieu. Gego hijó topieu!“

„Zlatíčko, videla si nejakého potkana?“ vyzvedala mama.

„Potkan zlý,“ zachmúrila sa Čižmička. Gregor si spomenul, že tými istými slovami ich opísali aj šváby. Potkany boli naozaj zlé. Veľmi zlé. Teda aspoň väčšina.

Celý príbeh museli zopakovať tri razy. Mama sa ich vypytovala na najmenšie podrobnosti. Ukázali jej zvláštne hodvábné oblečenie, ktoré utkali obrie podzemné pavúky. Navyše ich ocko – bielovlasý, roz-

klepaný, vychudnutý – bol živým dôkazom o rokoch v neľudskom zajatí.

Na svitaní sa mamka napokon rozhodla im veriť a už o minútu bola dole v práčovni, kde pribíjala, skrutkovala, lepila, skrátka robila všetko možné aj nemožné, aby uzavrela mriežku, cez ktorú sa prepadli. Gregor musel dokonca posunúť krajnú sušičku bližšie k vetraciemu potrubiu. Nie až tak, aby pútala prílišnú pozornosť, ale dosť na to, aby sa do potrubia už nikto nedostal.

Nakoniec im do práčovne v suteréne zakázala chodiť, a tak jej Gregor raz do týždňa pomáhal odniesť špinavú bielizeň do verejnej práčovne tri bloky od ich bytu.

Na kamenný poklop v Central Parku však mama nemyslela. Ani Gregor nie. Až doteraz.

Cesta sa rozdvojila. Na okamih zaváhal, potom zamieril doľava a dúfal, že si vybral správne. Ako bežal, vzhľad chodby sa zmenil, tehly postupne nahradili prírodné kamenné steny.

Gregor zbehol dolu posledným schodiskom. Bolo vytesané do kameňa a vyzeralo veľmi staro. Odhadoval, že ho pred mnohými storočiami vykresali

prvú Podzemčania, ktorí zišli do hlbín začať nový život.

Tunely sa kľukatili a krútili a Gregor sa onedlho prestal orientovať. Čo ak v spleti chodieb celkom zabľúdi? Čo ak šváby unášajú Čižmičku opačným smerom? Čo ak zle odbočil hneď na začiatku? Čo ak... Nie, aha! Lúč baterky dopadol na niečo červené. Gregor zdvihol druhý palčiak. Čižmička ich večne strácala. Našťastie.

Bežal ďalej, keď vtom pocítil, že mu pod nohami niečo chrupčí. Posvietil si na zem a zbadal, že je priam pokrytá drobným hmyzom, ktorý uháňal po chodbe ako o život.

Zastal, aby zistil, čo sa deje. Odrazu mu čosi prebehlo po topánke. Myš. Obiehali ho desiatky myši! A tam pri stene... nezbadal náhodou krtka? Zem sa hemžila rozličnými tvormi, splašene sa rútili Gregorovým smerom. Nesnažili sa jeden druhého zožrať. Nebojovali proti sebe. Iba utekali, presne ako zvieratá, ktoré raz videl v správach utekať pred lesným požiarom. Niečoho sa báli. Ale čoho?

Keď sa otočil a zdvihol baterku, našiel odpoveď. Asi päťdesiat metrov za ním bežali dva potkany. Podzemné potkany.

TRETIA KAPITOLA

Gregor sa zvrchol na päte a vyštartoval ako raketa. „Prepána,“ zalapal po dychu. „Čo tu robia?“ Čižmičku nepochybne uniesli šváby – našiel predsa nohu jedného z nich. Lenže čo hľadajú podzemné potkany tak blízko zemskeho povrchu?

Usúdil, že nad tým si bude lámať hlavu inokedy. Momentálne musel vyriešiť oveľa naliehavejší problém. Hlodavce ho doháňali, boli mu v pätách. Horúčkovito sa snažil niečo vymyslieť, ale nič mu nenapadalo. Nemôže im utiecť, nemá sa kam vyšplhať, ich pätnásťcentimetrové rezáky a ostré pazúry v súboji určite nepremôže a...

„Au!“ Náhle narazil bruchom do nízkeho múru. Vyrazilo mu dych, baterka sa mu vyšmykla a kým padala do prázdneho priestoru, Gregor rozoznal, že je to okrúhly otvor na vrchole kamenného kužela, cez ktorý sa prešmykol Áres, keď ich niesol domov.